

Reactivează orașul

Orașul e plin de povești care nu sunt spuse, clădiri necunoscute, veritabile comori arhitecturale, iar multe dintre acestea se află în plină disoluție. Sunt neglijate și uitate la vedere, chiar dacă trecem pe lângă ele de atâtea ori, în plimbările noastre pe străzi cu nume de domnitori și scriitori. Le vedem, dar nu conștientizăm încărcătura istorică, valoarea arhitecturală și simbolică pe care o poartă.

Fiecare edificiu, fiecare casă spune o poveste clădită în piatră, într-un limbaj care a devenit indescifrabil pentru noi. Blazoanele, figurile și geometriile din decorațiuni ne fascinează doar prin misterul pe care îl degajă și simțim cum ne îmbogățim lăsându-le să își recite istoriile.

Pe firul acestei povești, pornim prin a admira armonia tradusă în clădire și prin a face din nou cunoștință cu personalități care au modelat epoci pentru această așezare: medici, oameni de știință, arhitecți, artiști, antreprenori, familii boierești, simpli negustori sau figuri marcante, de talia Elenei Cuza.

Broșura de față revizitează clădiri declarate monument istoric și le „reactivează” sub forma unui catalog și a unui circuit turistic, complementar celorlalte obiective din oraș. Acest proiect dorește să atragă atenția asupra importanței conservării și valorificării patrimoniului arhitectural din Piatra Neamț, martor și purtător al unor întregi epoci definitorii pentru personalitatea urbei, cu o vechime de peste 550 de ani.

Broșura *Reactivează orașul* este primul produs marca *Arhitective*, marcă dedicată promovării patrimoniului arhitectural regional. Aceasta este o inițiativă a Centrului Europe Direct Nord-Est, sub umbrela proiectului de promovare turistică regională, Descoperă Nord-Est. Editarea acestei publicații face parte dintr-o serie de acțiuni menite să marcheze Anul European al Patrimoniului Cultural 2018.

Materialele conținute de această broșură nu sunt exhaustive și reprezintă o completare la oferta de obiective turistice ale orașului Piatra Neamț. Informațiile despre clădirile de patrimoniu sunt preluate de la Direcția Județeană pentru Cultură Neamț.

-
- pag. 2 - Casa Lalu
- pag. 4 - Muzeul de Istorie și Arheologie
- pag. 6 - Clădirea gării
- pag. 8 - Curtea Domnească și centrul istoric
- pag. 10 - Poșta veche
- pag. 12 - Liceul Tehnic Forestier
- pag. 14 - Casa Elena Cuza
- pag. 16 - Casa Corbu
- pag. 18 - Centrul de Cercetări Biologice Stejarul
- pag. 20 - Liceul de Artă Victor Brauner- Corp C
- pag. 22 - Casa cu amfore
- pag. 24 - Biserica Precista cu hramul Adormirea
Maicii Domnului
- pag. 26 - Jandarmeria veche (fosta Casa Armatei)
- pag. 28 - Colegiul Național Calistrat Hogaș
- pag. 30 - Vila Eliza
- pag. 32 - Casa Emanuel Albu

Clădire construită în stil neoromânesc, după planurile arhitectului Roger H. Bolomey, de către antreprenorul Carol Zane. Este bogată în elemente ornamentale atât la interior, cât și la exterior, încadrându-se perfect în ambientul de la poalele muntelui Cozla, ca un joc al succesiunii gol-plin, al volumelor variate și plin de surprize: portice, balcoane și terase, pergole din lemn, gurgui de plumb înfățișând capete de dragoni etc.

Aici a locuit profesorul Socrate Lalu (și urmașii acestuia), un exemplu de mare distincție și un spirit de o sensibilitate aparte în spațiul academic românesc. Socrate Lalu reprezintă la congrese și conferințe internaționale știința medicală românească. Întreține o vastă corespondență cu oameni de știință din Franța, Germania și Italia, cu personalități din lumea artei: Paul Valéry, René Leclaire, Martin Lupin, Georges Flamant.

Regizorul Francis Ford Coppola a ales misterioasa Casă Lalu, recunoscându-i farmecul și expresivitatea, pentru câteva scene din filmul „*Tinerete fără tinerete*” (Youth without youth), o ecranizare din 2006, după nuvela omonimă a lui Mircea Eliade.

CASA LALU, 1914

Str. Ștefan cel Mare 44, Cod LMI: NT-II-m-B-10580

www.descoperanordest.ro

Actuala clădire a Muzeului de Istorie și Arheologie, inițial Palat Administrativ al județului Neamț, este o construcție formată din parter, etaj și demisol, cu planimetrie de tip "U", din cărămidă, cu șarpantă din lemn.

Construcția poartă semnătura arhitectului Ștefan Burcuș, iar stilul arhitectural este eclectic, cu dominantă neoromânească. În interior se păstrează elemente originale: stucatură simplă, grinzi masive din lemn aparent, tâmplărie cu ornamente.

Edificiul a fost construit din nevoia de a găzdui într-un singur loc instituțiile administrației publice din epocă și, de-a lungul timpului, și-a păstrat în mare parte funcția inițială.

Acum, una din cele mai impunătoare și fermecătoare clădiri ale orașului găzduiește Muzeul de Istorie și Arheologie, din cadrul Complexului Muzeal Județean Neamț.

MUZEUL DE ISTORIE ȘI ARHEOLOGIE

(anii 1912, 1913)

Str. M.Eminescu nr. 10, COD LMI: NT-II-m-B-10560

Gara este o construcție parter și etaj din piatră aparentă, cioplită, lucrată în aparat regulat, până la jumătatea primului nivel și în aparat neregulat în rest. Arhitectura este specifică acestui tip de construcție de la începutul secolului XX, iar remiza de locomotive se încadrează în tipul de construcții ingineresti – industriale, din aceeași perioadă.

Această impunătoare clădire a fost inaugurată pe 2 octombrie 1913 și intră în panoplia de monumente istorice și arhitectonice ale orașului, fiind opera antreprenorului italian Carol Zane, cel care a ridicat și alte construcții în Piatra Neamț: Teatrul Tineretului, Muzeul de Artă, clădirea Muzeului de Artă Eneolitică Cucuteni, Biserica Precista, precum și Casa Lalu.

În noaptea de 21 spre 22 iunie, Mareșalul Ion Antonescu – pe atunci general, în prezența generalului comandant al Armatei 11 germane, Ritter von Schobert, și a altor generali și ofițeri superiori români și germani, în trenul Patria, din gara Piatra Neamț – unde se afla Marele Cartier General, a rostit ordinul: *Ostași - vă ordon: treceți Prutul!* (semnalul declanșator al campaniei pentru dezrobirea Basarabiei și a Bucovinei de Nord, din cel de-al Doilea Război Mondial).

Regizorul Francis Ford Coppola a filmat aici câteva secvențe din filmul „*Tinerete fără tinerete*” (*Youth Without Youth*), care a avut premiera în anul 2007. - Alte câteva locații din oraș figurează în pelicula amintită, printre care și Casa Lalu.

CLĂDIREA GĂRII (1912-1913)

Piața Gării nr.1. COD LMI: NT-II-m-B-10564

Curtea Domnească – ctitorie a Sfântului Voievod Ștefan cel Mare – își are începuturile în perioada 1468 – 1475. Din Curtea de la Piatra pot fi văzute astăzi biserica cu hramul Nașterea Sf. Ioan Botezătorul **6** (1498), Turnul-Clopotniță (1499) **5** și urmele unui zid de apărare cu metereze, fortificat. Pe locul caselor domnești este astăzi Colegiul Național Petru Rareș **3**, al cărui demisol păstrează pivnițe și ziduri de incintă ale construcțiilor medievale, amenajate ca Muzeu al Curții Domnești. Construcția Turnului și a Bisericii Sfântul Ioan Domnesc ilustrează arhitectura de cult moldovenească ștefaniană, cu elemente caracteristice, ușor recognoscibile precum brâul superior din discuri ceramice smălțuite, de diferite culori, ce înfrumusețează întreg peretele exterior.

Edificiile Muzeului de Artă **4**, Muzeului de Artă Eneolitică Cucuteni **1**, Muzeului Etnografic **2**, dar și Teatrul Tineretului **8** poartă semnătura arhitectului Roger Bolomey, datează de la începutul secolului al XX-lea, și aparțin curentului arhitectural neoromânesc interbelic, profund inspirate din arhitectura de cult moldovenească în stil ștefanian, conferind armonia estetică și întărind spiritul local al întregului complex al Curții Domnești.

Pe strada Dimitrie Ernici, din spatele Curții Domnești, se află sinagoga de lemn Baal Șem Tov, ridicată în 1766 **7**, considerată de unii specialiști cea mai veche sinagogă de lemn din România, posibil și din sud-estul Europei.

CURTEA DOMNEASCĂ
atestată documentar în 20 aprilie 1491

MUNICIPIUL ET. T. PIATRA-NEAMT

INFORMAȚII
PROIECTAREA
SANTARULUI

Impozanta construcție a aceluiași antreprenor Carol Zane, cu demisol, parter, etaj și mansardă este zidită în stil neoromânesc, specific perioadei interbelice.

Finisajele interioare pe stucaturi, mobilierul din lemn, specific funcțiunii de poștă, este încă păstrat.

Amintită în documentele vremii drept Casa Menzilului Poștei- în 1817 pomenită ca stație de poștă – este, probabil, „Hanul de la Valea Viei”, unde se schimbau caii, iar călătorii se puteau odihni.

Clădirea face parte din ansamblul de construcții clasate ca monumente istorice de la numerele 1- 23, de pe strada Alexandru cel Bun.

POȘTA VECHE (1930 – 1932)

Str. Alexandru cel Bun, nr. 21

COD LMI: NT-II-m-B-10557

COLEGIUL TEHNIC
PIATRA NEAMT

Această clădire datează din anul 1927.

Arhitectura este în stil neoromânesc, cu elemente decorative baroce la interior, proiectată de arhitectul Teophil Raux și construită de antreprenorul Carol Zane.

Clădirea este compusă din parter, etaj și mansardă parțială, din piatră și cărămidă, cu planșee din beton armat și acoperită cu țiglă.

Imobilul a fost donat cetățenilor din mahalaua Valea Viei de către Raux și Lalu, pentru a deveni prima școală a acestei comunități.

COLEGIUL TEHNIC FORESTIER

Strada Ștefan cel Mare nr. 67

COD LMI: NT-II-m-B-10583

Casa Elena Cuza, în care a locuit și a trăit soția domnitorului Alexandru Ioan Cuza, este ridicată în secolul al XIX-lea. Clădirea nu are calități arhitecturale deosebite, dar aici și-a trăit ultimii ani din viață Elena Doamna, soția lui Alexandru Ioan Cuza, după cum ne arată și placa memorială montată pe fațada clădirii în anul 1959, cu ocazia sărbătoririi centenarului Unirii Principatelor.

În această casă, Elena Cuza a fost vizitată, cu doar o lună înainte de a muri, de Nicolae Iorga (1909). După venirea sa la Piatra Neamț în anul 1903, până la sfârșitul vieții, Elena Cuza a trăit modest, dedicându-se operelor de binefacere.

CASA ELENA CUZA

Str. Ștefan cel Mare, nr. 55
COD LMI: NT-II-m-B-10581

Clădirea aparține stilului eclectic, având dominantă barocă și este construită pe un singur nivel, în formă de „L”, din cărămidă, cu șarpantă din lemn. La intrarea principală se prezintă un portic amplu, cu două coloane cu volute întoarse, doi piloni masivi cu două coloane angajate, legate prin arce „în plin centru”, având drept chei cartușe rococo.

Locuința a fost construită de către Dimitrie Corbu, primar al orașului Piatra Neamț în anii 1899, 1905, 1907 și 1913.

CASA CORBU (1898)

Str. Mihai Eminescu, nr. 28
COD LMI: NT-II-m-B-10561

Fațada principală conține un portic cu două coloane corintice libere și două angajate, care sprijină un fronton dreptunghiular, împodobit cu balustri și două urne ornamentale. În această clădire a funcționat într-o perioadă și Școala de Muzică.

Strada Alexandru cel Bun (de la nr. 1, la nr. 23) a fost bordată cu clădiri de locuințe și spații comerciale, construcții ridicate la sfârșitul sec. al XIX-lea, începutul sec. XX. Conform hărților Ciurileanu 1929, strada Alexandru cel Bun se întindea de la intersecția cu strada Lascăr Catargiu (astăzi b-dul M.Eminescu), pe lângă biserica Sf. Gheorghe, grădina publică și hotel Regal (pe stânga), iar pe partea dreaptă piața centrală, clădirile poliției și primăriei, până în intersecția cu strada Emil Costinescu (astăzi b-dul Republicii) și fosta piață M. Kogălniceanu, unde se afla Teatrul Național (azi Teatrul Tineretului). Toată această zonă a fost demolată în 1961, păstrându-se doar teatrul și biserica Sf.Gheorghe. Strada Alexandru cel Bun continuă (pe traseul actual) pe lângă Banca de credit Transilvania, clădirea Poștei, mai târziu Colegiul Calistrat Hogaș, locuințe și prăvălii, până la Școala Normală (azi Liceul de Artă Victor Brauner), intersecție cu strada C. V. Andrieș (azi Mihail Sadoveanu).

CENTRUL DE CERCETĂRI BIOLOGICE

STEJARUL, Str. Alexandru cel Bun, nr. 6

COD LMI: NT-II-m-B-10554

LICEUL
DE ARTA
VICTOR
BRAUNER
PIATRA
NEAMT

În anul 1929, se pun bazele unei școli normale în zona centrală a orașului, aprobată de Ministerul Instrucțiunii, pe strada Alexandru cel Bun, la nr. 2.

Clădirea proiectată ca instituție de învățământ a fost întâi Școala Normală în 1929, apoi Școala de băieți numărul 1, începând cu anul 1955 (str. Pușkin nr. 2), Școala de băieți și fete nr. 7 între 1958-1961 (str. Alexandru cel Bun nr. 2), Școala de muzică în 1982, ca, din 1985 până în prezent, să fie Liceul de Artă Victor Brauner - Corp C.

Arhitectura clădirii este neoclasică, pe parter și etaj, parțial mansardată, construită din cărămidă, cu planșee din lemn; are un plan rectangular, compus dintr-un hol de primire central și patru săli de clasă – ateliere.

Intrarea principală este protejată de un portic cu patru coloane ionice, care susțin un fronton (antablament) triunghiular. Există un corp adăugat ulterior, ce conține grupurile sanitare și dependințe.

LICEUL DE ARTĂ VICTOR BRAUNER CORP- C
Str. Alexandru cel Bun Nr.2, an construcție 1862
COD LMI: NT-II-m-B-10552

Aflată la circa 100 de metri de Primărie, casa cu amfore datează din secolul al XIX-lea.

Clădirea este construită pe un singur nivel și se încadrează în arhitectura eclectică, cu stilul neoclasic dominant și elemente baroce.

Fațada este evidențiată printr-o succesiune de goluri și plinuri, linii curbe și contracurbe, arcade largi. Ferestrele sunt decorate cu motive sculpturale, care amintesc de vasele antice grecești.

Denumirea sub care este cunoscută în oraș provine de la decorațiunile în formă de amforă, amplasate pe acoperiș, deasupra intrării principale în imobil.

CASA CU AMFORE

sec. XIX, str. Ștefan cel Mare, nr. 14
COD LMI: NT-II-m-B-10575

Acest locaş de cult a fost construit între anii 1930 – 1947, la inițiativa preotului Constantin Mătasă. În semn de recunoaștere a importanței acestei biserici, slujba de sfințire a fost oficiată de către Mitropolitul Moldovei și Sucevei, Irineu Mihălcescu, și de către Preasfințitul Iustinian, pe atunci vicar al Sfintei Mitropolii a Moldovei și Sucevei.

Planul bisericii este cel treflat, cu caractere gotice, contraforturi, firide, arcuri ogivale, cruci și talgere. Acesta a fost realizat de arhitecții Bolomey și Drodz, antreprenor fiind Carol Zane, din Piatra Neamț, și sculptor Vincenzo Puschiasis. Biserica este construită din beton armat, piatră cioplită și cărămidă presată.

Acoperișul este din acea țiglă smălțuită, în formă de solzi de pește, prevăzut cu două turle cu bază octogonală. Interiorul bisericii impresionează prin catapeteasma sculptată în stilul regăsit și la Mănăstirea Bisericani, iar icoanele din catapeteasmă datează din anul 1826. Pictura murală este în frescă, stil bizantin evoluat, operă a fraților Profeta și Dumitru Irimescu.

BISERICA ADORMIREA MAICII DOMNULUI

B-dul Decebal, nr. 56

Construcția are o formă dreptunghiulară îndreptată cu fațada laterală spre strada Petru Rareș, fațada principală putând fi percepută din curtea de recepție și acces. Construcția este executată din zidărie, pe o temelie din piatră. Clădire parter, arhitectură eclectică: coloane adosate la intrare, ancadramente baroce la ferestre, friză cu ornamente florale sub streșină. La interior, se găsesc coloane adosate și, în holul de recepție, două coloane independente, medaliaone baroce, luminator, pardoseală din mozaic cu motive geometrice.

Impresionează decorul intrării, cu coloane angajate și o cornișă decorată în stil eclectic. Deopotrivă, ferestrele cu chenare profilate și partea superioară decorată (decor floral și zoomorf), dau construcției prestanță.

JANDARMERIA (anul 1929, fosta Casa
Armatei, în prezent proprietate privată)
Str. Petru Rareș, nr. 1.
COD LMI: NT-II-m-B-10571

UNIVERSITATEA NAȚIONALĂ DE ȘTIINȚE ECONOMICE BUCUREȘTI

Clădirea în care funcționează astăzi Colegiul Național Calistrat Hogaș datează de la 1928. Între anii 1938- 1954, la începuturile sale, instituția de învățământ era liceu teoretic de fete. Primește denumirea de Liceul Calistrat Hogaș pe 6 februarie 1970.

Construcția, cu o arhitectură neoromânească interbelică, are proiecția orizontală în formă de „U”.

COLEGIUL NAȚIONAL CALISTRAT
HOGAȘ, Str. Alexandru cel Bun, nr. 19
COD LMI: NT-II-m-B-10556

Construcția este compusă din parter, etaj parțial și demisol, din cărămidă aparentă, acoperită cu șarpantă. Învelitoarea era, inițial, din țiglă smălțuită, dispusă în solzi. Însă, țigla smălțuită a fost înlocuită cu țiglă roșie, normală.

Arhitectura este neoromânească, având o volumetrie echilibrată, cu decorații caracteristice stilului. Clădirea și-a schimbat destinația inițială de casă boierească de locuit, în sediu de societate, clădire de birouri și casă particulară, actualmente.

VILA ELIZA (anul 1929)

Str. Ștefan cel Mare, nr. 18
COD LMI: NT-II-m-B-10576

Construcția este pe un singur nivel și are planșee din lemn. Arhitectura clădirii este neoclasică, are doi pilaștri la intrare, medalioane laterale, ferestre cu ancadramentele prevăzute cu frontoane triunghiulare, asize orizontale.

Casa a fost închiriată pentru gimnaziul înființat la Piatra Neamț între anii 1869 și 1874. Pe 27 noiembrie 1869 a fost inaugurată prima clasă cu 30 de elevi, având ca profesori pe Ion Negre, pentru partea științifică, și pe Calistrat Hogaș pentru partea literară.

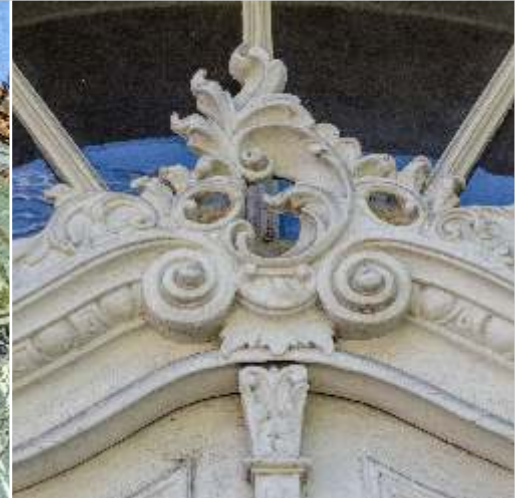
CASA EMANUEL ALBU

(începutul sec. XX)

Str. Alexandru cel Bun nr. 8

COD LMI: NT-II-m-B-10555

Scanează codul QR pentru mai multe detalii și rute GPS de acces la locațiile expuse.

Necesită instalarea QR Code Scanner, Google Maps și Google Earth.

Casa Elena Cuza

Casa Lalu

Liceul de Artă Victor Brauner

Liceul Petru Rareș

Vila Eliza

Casa cu Amfore

Sinagoga de lemn Baal Șem Tov

Biserica Adormirea Maicii Domnului

Centrul de Cercetari Biologice Stejarul

Casa Emanuel Albu

Poșta Veche

Curtea Domnească Centrul Istoric

Jandarmeria Veche

Clădirea Gării

Muzeul de Istorie și Arheologie

Casa Corbu

Spitalul Județean Neamț

DESCOPERĂ
Nord-Est

Broșura *Reactivează orașul* este primul produs marca *Arhitective*, marcă dedicată promovării patrimoniului arhitectural regional. Aceasta este o inițiativă a Centrului Europe Direct Nord-Est, sub umbrela proiectului de promovare turistică regională, Descoperă Nord-Est. Editarea acestei publicații face parte dintr-o serie de acțiuni menite să marcheze Anul European al Patrimoniului Cultural 2018. Materialele conținute de această broșură nu sunt exhaustive și reprezintă o completare la oferta de obiective turistice ale orașului Piatra Neamț.

Parteneri:

Direcția Județeană pentru Cultură Neamț
Muzeul de Istorie și Arheologie Piatra Neamț
Primăria Municipiului Piatra Neamț

Titlul proiectului:

Centrul Europe Direct Nord-Est 2017

Finanțator:

Reprezentanța Comisiei Europene în România și Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Est

Editorul materialului:

Centrul Europe Direct Nord-Est
Publicare: octombrie 2017

Date de contact:

Centrul Europe Direct Nord-Est
Str. Lt. Drăghescu, nr. 9, Piatra Neamț, CP 610125

0233 222 432

europedirect@adrnordest.ro

www.cedne.ro

CentrulEuropeDirectNordEst

Colectivul de redacție:

Roxana Pintilescu, Coordonator
Alexandra Albu, Concept și documentare
Adrian Coțofan, Design și editare grafică

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a Uniunii Europene.

©Toate drepturile rezervate Centrul Europe Direct Nord-Est

UNIUNEA EUROPEANĂ

